

Sklandytuvas BrO-18 „Boružė“

Pavadinimas	Sklandytuvas BrO-18 „Boružė“
Muziejus	Lietuvos aviacijos muziejus
Fondas	pagrindinis
Tipas	sklandytuvas
Sritys	technika
Pirminės apskaitos numeris	LAM GEK 12577
Inventorinis numeris	LAM AT 222
Matmenys	ilgis – 3570 mm plotis (sparnų mojis) – 4900 mm aukštis – 1520 mm
Medžiagos	dažai, duraliuminis, guma, fanera, drobė, medis
Autorius (-iai)	Bronius Oškinis
Sukūrimo data	1975 m.
Sukūrimo vieta	Palanga, Palangos m. sav., Lietuva
Gamintojas (-jai)	Bronius Oškinis
Pagaminimo data	1975 m.
Pagaminimo vieta	Palangos m. sav., Lietuva

Viensparnis medinės konstrukcijos vienvietis sklandytuvas. Sparnai – sudėtiniai (plyšiniai), sudaryti iš trijų vienas paskui kitą sumontuotų siaurų sparnelių, dviplyšiai, tarp uodeginių sijų – triplyšis centroplanas. Liemuo su sparnais sujungtas erdvine spyrių piramide ir dviem porom spyrių. Liemuo – atviras, tik su nedideliu pusiau cilindrišku aptaku iš faneros priekyje. Ties spyrių prijungimo prie sparnų mazgais yra dvi uodeginės sijos su kiliais ir posūkio vairais, kiliai yra sujungti duraliuminiu vamzdžiu, o viršutiniame trečdalyje – ir aukščio vairo. Aukščio vairas yra ištisinis, be stabilizatoriaus, kinematiškai dviem traukėmis per svirteles sujungtas su užsparniu. Sparnigaliuose – fanerinės jungiamosios pertvarėlės. Nuo priekinės briaunos iki lonžerono sparnai, vairai, užsparniai ir eleronai yra dengti fanera, toliau – drobe. Galinės nerviūros pagal profilį yra apklijuotos fanera. Pilotų kabina yra atvira, pedalų svirtis – medinė, krėslas yra išimamas. Važiuklė – fanerinė slidė su gumos amortizatoriumi ir metaliniu apkaustu gale. Drobinės dangos yra lakuotos, medinės – dažytos. Pilotų kabina, piramidės tašeliai, jungiamųjų pertvarėlių ir uodegos sijų išoriniai šonai yra nudažyti raudonai. Ant uodegos sijų išorinių šonų, kabinos aptako ir jungiamųjų pertvarėlių išorinių pusių – juodi skrituliai. Spyriai ir uodegos sijų vidinė pusė – žydri. Priekinio sparnelio, eleronų, užsparnio, aukštumos vairo ir posūkio vairų išorinės pusės priekis iki lonžerono ir kraštinės juostos – raudoni. Antrojo ir trečiojo sparnelių bei posūkio vairų priekis iki lonžerono ir kraštinės juostos – žydri. Atstatymo projekto konstruktorius Robertas Bajoraitis. Atstatytas panaudojant išlikusias dalis 2005 m. Kauno Aviacijos gamykloje, talkinant Arkadijui Kazlauskui. Bronius Oškinis sklandytuvą sukūrė ir pastatė su Palangos aviamodelistais 1975 m., išbandė Nidoje atlikęs 10 skrydžių 1975 m. rugsėjo 22 d. Pagrindinė sklandytuvo paskirtis – optimalių plyšinio sparno plyšių ir įstatymo kampų nustatymas. Todėl sparnai daug kartų buvo perdaromi, buvo padidinta kilių styga. Pats B. Oškinis „Boružė“ vadino skraidančiu „stendu“. Bandymų patirtį jis panaudojo vėlesniuose sklandytuvų su plyšiniais sparnais projektuose. Po bandymų nežinomą skaičių mokomųjų skridimų šiuo sklandytuvu atliko Palangos aviamodeliuotojai (kol sulaužė). „Boružė“ – pats mažiausias Lietuvoje kada nors pakilęs į orą su žmogumi klasikinės schemos skraidymo aparatas: sparno ilgis – 4,9 m, plotas – 7 m², masė – 40 kg.